

Asia: 801/40.02.00/2015

Ehdotus sotilastiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi (työryhmän mietintö)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö 801/40.02.00/2015

Puolustusministeriölle 22.6.2017

lausuntopalvelu.fi

Sotilastiedustelua koskeva lainsäädäntö

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa ehdotuksesta sotilastiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja toteaa näkemyksenään seuraavaa:

1. Sananvapauden näkökulmasta on olennaista, etteivät uudet tiedusteluvaltuudet vaaranna tiedotusvälineiden lähdesuojan nykyistä tasoa. Lähdesuojaan sisältyy paitsi tiedotusvälineen edustajan oikeus kieltäytyä paljastamasta tietolähdettään, myös viranomaisen kierto kiittää lähdesuojaa kohdistamalla tutkinta- tai tiedustelutoimenpiteitä tiedotusvälineen hallussa olevaan tai sille toimitettuun aineistoon.

2. Sotilastiedustelulakia koskevassa ehdotuksessa lähdesuoja on huomioitu jäljentämiskiellon (54 §) ja hävittämisvelvollisuuden (74 §) yhdistelmänä. Ratkaisua voidaan pitää varsin onnistuneena, sillä tiedustelua ei käytännössä voida toteuttaa siten, etteikö lähdesuojan alaista materiaalia voisi päätyä viranomaisten haltuun silloinkin, kun tiedustelutoimintaa ei siihen erityisesti kohdenneta. Vastaavan kaltainen sääntelyratkaisu sisältyy myös sisäministeriön ehdotukseen siviilitiedustelulainsäädännöksi.

3. Lähdesuoja poikkeaa muista oikeudenkäymiskaaren todistusrajoituksista siinä, että kyse ei ole vaitiolo-velvollisuudesta vaan henkilön oikeudesta niin harkitessaan olla todistamatta tietolähteestä. Toisin kuin muut oikeudenkäymiskaareen viittaavat koskevat kirjaukset, ehdotetun sotilastiedustelulain 127 § on tältä osin vielä kirjattu luonnokseen virheellisesti: Ei saisi todistaa tulee korvata ilmauksella on oikeus tai velvollisuus olla todistamatta, jotta viittaus on yhteensopiva myös oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 10 §:n kanssa.

4. On tärkeää myös Suomen ihmissopimusvelvoitteiden kannalta, etteivät tiedusteluvaltuudet luo väylää lähdesuojan kiertämiseen. Liitto arvioi, että ehdotettu sääntelymalli täyttää edellä mainitulla tavalla korjattuna myös nämä velvoitteet.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg, toimitusjohtaja

Mikko Hoikka, toimialajohtaja

Hoikka Mikko
Medialiitto ry